

ПРИКАЗКА ЗА ШЕГИТЕ НА ХИТРАТА ДАЛИЛА

Превод от немски: Цветана Узунова-Калудиева, 1984

chitanka.info

По времето, когато владеел халифът Харун ар-Рашид, живеел един човек на име Ахмед ед-Данаф и друг, на име Хасан Шуман; и двамата били майстори лъжци и устройвали най-неочаквани шеги. Затова халифът дарил Ахмед ед-Данаф с почетна одежда и го назначил за началник на десните си войски; Хасан Шуман също получил одежда и бил провъзгласен за началник на левите; и на двамата халифът определил месечна заплата по хиляда динара. Към всеки от тях били придадени по четиридесет души; на Ахмед ед-Данаф възложили да пази околността на града. И ето Ахмед ед-Данаф и Хасан Шуман и всички, които им били подчинени, яхнали конете и се отправили към града заедно с емира Халид, валията, а глашатаят яздел пред тях и викал:

— По заповед на халифа в Багдад няма да има друг началник на дясната страна освен началника Ахмед ед-Данаф и няма да има друг началник на лявата страна освен началника Хасан Шуман, затова всички трябва да се подчиняват на заповедите им и да се отнасят към тях с необходимото уважение!

В същия град живеела една стара жена, която всички наричали Хитрата Далила, а на дъщеря ѝ казвали Зайнаб Шмекерката. Двете чули думите на глашатая; тогава Зайнаб казала на майка си Далила:

— Гледай, майко, този Ахмед ед-Данаф пристигна тук от Кайро като беглец и изигра толкова хитрини в Багдад, че най-после е успял да стане човек на халифа и ето че той го е направил началник на дясната страна. А плешивият Хасан Шуман е станал началник на лявата страна. Сега всяка заран и всяка вечер и двамата ще седят пред отрупана с ястия трапеза, на всичко отгоре всеки от тях ще получава заплата по хиляда динара на месец; докато ние с тебе се мотаем без работа в тая къща, без никаква служба и без никакви почести, и никой не ни търси за нищо.

На времето мъжът на Далила бил началник на войската на Багдад и получавал от халифа всеки месец по хиляда динара, ала той умрял и оставил две дъщери, едната омъжена, и един син, на име Ахмед ел-Лакит; другата дъщеря обаче била неомъжена и именно на нея ѝ викали Зайнаб Шмекерката. Далила била майстор на лъжите и измамите или да скрои някоя хитрост; тя можела чрез своите хитрини да накара дори дракон да излезе от пещерата си, сам дяволът можел да се учи от нея на лъжи и измами. Баща ѝ бил някога гледач на

пощенските гълъби на халифа и също получавал месечна заплата от хиляда динара; той умееел така да приучи пощенските гълъби, че те пренасяли всякакви писма и съобщения и по време на война всяка от тези птици била много по-скъпа на халифа, отколкото някой от синовете му.

И Зайнаб продължила, като казала на майка си:

— Върви и ти да изиграеш някоя и друга хитра лудория, та да се разнесе и нашето име из Багдад и да си възвърнем заплатата на баща ни!

Старицата възкликнала:

— Кълна се в живота ти, щерко, че ще устроя в Багдад много поголеми хитрини, отколкото Ахмед ед-Данаф и Хасан Шуман!

И тя станала, сложила яшмака пред лицето си и се облякла като беден дервиш с шалвари, които стигат до глезените на краката, после навлякла един вълнен халат и се препасала с широк пояс. След това взела една стомна, напълнила я с вода до гърлото, сложила най-отгоре три динара и затъкнала отвора с палмови кълчища. После надянала на врата си броеница, която била тежка колкото цял наръч дърва за горене, и взела в ръка едно знаме от червени и жълти парцали. Излязла от дома си и се развикала „Аллах, аллах!“ — езикът ѝ леел благословии към всевишния, а сърцето ѝ се носело на крилете на злото. При това тя непрекъснато се оглеждала каква хитрост да погоди из града.

Вървяла от уличка на уличка, докато стигнала една широка улица, напръскана с вода, праметена добре и покрита цялата с мрамор. Там тя съзряла една сводеста порта е праг от алабастър, а на вратата стоял пазач мавър. Това била къщата на началника на чаушите на халифа, който притежавал много земи и ниви и имал големи приходи. Казвал се емир Хасан Шар ет-Тарик и хората му били дали това име, защото ударът му улучвал по-бързо от думите. Той бил женен за хубава жена, която много обичал, и нощем, когато влизал в нейните покои, тя го карала да ѝ се закълне, че никога няма да си вземе редом с нея друга жена и никога през живота си няма да прекара нощта в чужд дом.

И всичко си вървяло така, докато един ден на заседание на Държавния съвет той видял, че всеки емир е дошъл със сина си, а някои дори и с по двама. Тъкмо преди това той се бил изкъпал и

огледал лицето си в огледалото и забелязал, че в брадата му белите косми вече са повече от черните, и сега си казал:

„Нима онзи, който прибра баща ти при себе си, няма да те сподобие със син?“

Като се върнал в къщи, той влязъл гневен при жена си, а тя му казала:

— Добър вечер!

Той обаче отвърнал:

— Махай се от очите ми! От деня, в който те видях, не съм преживял нищо хубаво.

— Но защо? — попитала тя, а той й отговорил:

— През първата нощ, когато дойдох при тебе, ти ме накара да ти се закълна, че никога няма да поискам да си взема друга жена наред с тебе. Ала днес аз видях как всеки емир си има по един, някои и по двама сина. Тогава си помислих за смъртта и за това, че не ми е отредено да имам нито син, нито дъщеря, а който си няма наследник, името му ще изчезне за поколенията. Това е причината на моя яд, защото ти си безплодна и не можеш да заченеш от мене.

— Нека името на аллах те пази! — възкликнала та. — Колко хавана вълна и билки вече съм счукала и съм сигурна, че нямам никаква вина, причината е в тебе. Ти си едно тъпоносо магаре; семето ти е водно и затова аз не мога да зачена и да родя.

Тогава той казал:

— Щом се върна от пътуването си, ще си доведа още една жена!

— Моята съдба е в ръцете на аллаха! — отвърнала тя, а той си излязъл, а след това и двамата съжалили за караницата.

И ето, както жената на емира гледала през прозореца, нагиздена като млада булка с всичките си накити, Далила се спряла и огледала жената и като видяла скъпите украшения и дрехи, си рекла:

„Ето ти хубава шега, Далило, да примамиш тази жена да излезе от дома на своя съпруг, да й прибереш накитите и скъпите дрехи и да си обереш крушите с ограбеното“.

За целта тя си избрала подходящо място под прозореца на къщата и подела благословиите си към аллаха, като се развивала:

— Аллах! Аллах!

Жената видяла старицата, която стояла облечена в белите си дрехи като някакъв облян в светлина купол, също като благочестивите

дервиши, и викала:

— Елате насам, почитатели на аллаха!

И ето че по цялата улица жените подали глави от прозорците на домовете си и си рекли:

„Божията помощ ни се е явила! От лицето на тази старица се излъчва светлина!“

Тогава Хатун, съпругата на емира Хасан, избухнала в сълзи и извикала при себе си своята робиня:

— Слез долу, целуни ръка на пазача на вратата ни шейх Абу Али и му кажи: „Пусни тази блага старица да влезе в къщи да ни благослови!“

Робинята слязла долу, целунала ръка на пазача на вратата и казала:

— Моята господарка ме изпрати да ти кажа: „Пусни тази блага старица да влезе при мен, да ни благослови; може би нейната благословия ще ошастливи всички ни!“

Тогава пазачът на вратата се приближил към старицата и понечил да ѝ целуне ръка; тя обаче се дръпнала, като казала:

— Не се приближавай до мен, за да не ми оскверниш миенето^[1]! На теб светците ще ти помогнат, защото те гледат с милост. Дано аллах те освободи от служба, о, Абу Али!

А пазачът не си бил получил заплатата от емира за три месеца и бил в голяма нужда, но не знаел как да си вземе парите от господаря, затова сега казал на старицата:

— Бабо, дай ми да пийна от твоята стомна, за да ме сподобиш със своята благословия!

Тогава тя смъкнала стомната от рамото си, разклатила я и я навела над ръката си, така че запушалката от палмови кълчища изскочила от отвора и трите динара се отърколили на земята. Пазачът ги видял, вдигнал ги и си рекъл:

„Ето ти чудо! Тази старица е една от светиците, които разполагат със скритите дарове на милосърдието, защото, щом ме погледна, веднага разбра, че имам нужда от пари, и ме сподоби с тези три динара от въздуха.“ После той взел парите и ѝ казал:

— Вземи, мила бабке, трите динара, които паднаха на земята от стомната ти!

Старата обаче отвърнала:

— Вземи ги ти, вземи ги! Защото аз съм от онези хора, които не желаят да имат нищо общо със земните блага. Вземи ги и нека те ти принесат онази полза, която биха ти принесли парите, които ти дължи емирът.

Човекът възкликнал:

— Ето я божията помощ! Това е истинско откровение!

В този миг се приближила робинята, целунала ръка на старата жена и я отвела горе при своята господарка. А старицата, като влязла в покоите, видяла, че господарката на робинята приличала на съкровище, чиято тайна е разкрита. След като домакинята я поздравила и ѝ целунала ръка, Далила ѝ казала:

— Мила дъще, аз дойдох при теб по божие указание.

Хатун подредила пред нея ястия, ала старицата казала:

— Мила дъще, аз се храня само от божия хляб: непрекъснато постя и нарушавам своя пост само пет дни през годината, но, дъще моя, аз виждам, че ти си натъжена, и искам да ми кажеш какво те огорчава.

— Майко — отвърнала Хатун, — по време на сватбената си нощ аз накарах моя съпруг да ми се закълне, че няма да си вземе друга жена наред с мене. Но ето че той видял как другите хора имат деца, и сам желае да има свои дечица и затова ми каза: „Ти си неплодна!“ Пък аз му казах: „Ти си магаре, защото ти не можеш да ми донесеш зачатие!“ Тогава той си отиде ядосан, като каза: „Когато се върна от пътешествието си, ще си взема още една жена освен тебе“. И ето аз се страхувам, майко, че той ще се раздели с мен, като си вземе втора жена. Той има много земи и ниви, и големи приходи и щом му се родят деца от друга жена, те ще ми отнемат парите и земите.

Тогава старицата попитала:

— Мила дъще, нима ти не знаеш нищо за моя шейх Абу ел-Хамалат^[2]? Посети ли го някой, който е длъжник някому, аллах му заплаща дълга; посети ли го неплодна жена обаче, забременява.

Хатун отговорила:

— Майко, от деня на сватбата аз не съм излизала от своя дом — нито съм ходила на погребение, нито пък да поднеса някому поздравления.

Тогава старицата отвърнала:

— Мила дъще, аз ще те взема сега със себе си и ще те отведа при Абу ел-Хамалат. Ти ще прехвърлиш върху него своето бреме и ще му дадеш обет, че щом мъжът ти се върне от пътешествието и легне при теб, ще заченеш от него било дъщеря, било син. Ала родиш ли след това момиче или момче, то ще трябва да стане дервиш на шейха Абу ел-Хамалат.

Щом чула тези думи, домакинята станала, както била нагиздена с многото скъпоценности и облечена в най-скъпите си дрехи, и казала на своята робиня:

— Пази добре къщата!

— Слушам и се подчинявам, господарке моя! — отвърнала девойката.

После Хатун слязла долу и когато вратарят — старецът Абу Али — я спрял и я попитал:

— Къде отиваш, господарке моя? — тя отвърнала:

— Отивам да посетя шейха Абу ел-Хамалат.

А вратарят продължил:

— От днес нататък аз обещавам да постя цяла година. Тази добра жена наистина е една от светиците на аллаха, тя е истинска светица, господарке моя, и се числи към онези, които имат дарбата да раздават милостиня. Тя ми даде три динара от червено злато и веднага ме разбра и още преди да я бях помолил за нещо, проумя, че съм изпаднал в голяма нужда.

После двете жени излезли — старицата и господарката, съпругата на емира Хасан Шар ет-Тарик. А старицата, хитрата Далила, казала на господарката:

— По волята на аллаха, дъще моя, след като посетиш шейха Абу ел-Хамалат, душата ти ще се успокои; след това ти ще заченеш по волята на аллах всевишния и твоят съпруг, емирът Хасан, ще те обикне благодарение на благословията на този шейх и никога вече няма да чуеш от него дума, която да нарани сърцето ти.

— Аз искам да отида при шейха, майко — отвърнала Хатун.

Старицата обаче си рекла:

„Къде да я ограбя и как да ѝ смъкна дрехите, след като оттук минават толкова много хора?“ Ала на господарката тя казала:

— Като тръгнем, върви толкова далеч зад мен, колкото да можеш да ме виждаш! Защото аз, твоята майка, трябва да нося мъките на

много хора; всеки, на когото му тежи нещо на душата, го прехвърля върху мене и всички, които са дали някакъв обет, го доверяват на мен и ми целуват ръка.

Тогава младата жена тръгнала на голямо разстояние подир старицата, а Далила вървяла напред и стигнала до търговския пазар. Докато вървели, украшенията по косите и по врата на господарката подрънквали и звънтели. На пазара минали край дюкяна на един млад търговец на име Саид Хасан, който бил много хубав и още не му била поникнала брада. Като видял приближаващата се красива млада жена, той хвърлил скрити погледи към нея, но старицата забелязала това, кимнала на жената да се приближи и ѝ казала:

— Седни в този дюкян и ме почакай, докато се върна.

Хатун се подчинила и седнала отпред в дюкяна на младия търговец, а той я погледнал с поглед, който бил израз на хиляди въздишки. Старицата обаче се приближила до младия търговец, поздравила го и му пошушнала:

— Не си ли ти Саид Хасан, синът на търговеца Мухсин?

— Аз съм — отвърнал той, — кой ти е казал името ми?

Старицата продължила:

— Добри хора ме изпратиха при тебе. Знай, девойката навън е моя дъщеря; баща ѝ беше търговец, но е вече покойник и ѝ остави много пари. А тя стана за женене и умните хора ми казват: „Намери съпруг на дъщеря си, но не и жена за сина си“. Тя през живота си не е излизала от къщи до ден-дневен. Но ето аз получих знак от небето и един вътрешен глас ми подсказа да омъжа дъщеря си за тебе, ако си беден, ще ти дам пари, за да можеш да си отвориш два дюкяна вместо един.

Тогава младият търговец си казал:

„Аз молах аллаха за невеста а ето че той ми изпрати три неща: пари, одежди и невеста.“ А на старицата рекъл:

— Майко, това, което ми казваш, е добро, знай, моята майка отдавна вече ми е казала, че иска да ме ожени; ала аз все не исках и все ѝ казвах: „Ще се ожения чак след като видя булката със собствени очи“.

Тогава Далила му рекла:

— Стани и ме следвай; аз ще ти я покажа без дрехи!

Той станал, но взел хиляда динара, защото си казал наум:

„Може би ще се наложи да купим нещо или ще трябва да заплатя цената, определена за сключването на брачния договор“.

Старицата му казала:

— Върви на известно разстояние подир девойката, но така, че да не я изгубиш от погледа си!

А на себе си тя си казала:

„Къде да отведа младия търговец, за да ограбя и него, както госпожата, след като той затвори дюкяна си?“

И тя вървяла все напред, жената на емира подире ѝ, а младият търговец вървял след госпожата, докато старата стигнала до една бояджийница, която била на един майстор на име ел-Хадж Мохамед; той бил като ножа на колоказки търговец, който реже и мъжко, и женско, и обичал да яде и смокини и нарове. Като чул звъntenето на гривните, той вдигнал очи и видял госпожата и момъка. В това време старицата вече седяла до него, поздравила го и казала:

— Нали ти си Хадж Мохамед бояджията?

— Да — отвърнал той, — аз съм. Какво искаш?

Тя продължила:

— Сигурни хора ми посочиха да дойда при теб. Виж тази красива девойка, дъщеря ми, и този голобрад хубав момък, сина ми. Аз съм възпитала и отгледала и двамата и похарчих за тях много пари. Знай, че имам голяма стара къща, която съм накарала да подпрат от всички страни с дървени подпори; строителят ми беше казал: „Премести се в друга къща, за да не се сгромоляса старата отгоре ти! А когато я поправиш, тогава можеш отново да се върнеш и да живееш в нея.“ И ето аз напуснах дома си, за да си потърся жилище; доверени хора ме насочиха към тебе.

Бояджията си казал:

„Я как ми предлагат баница, и то с масло!“ А на старицата казал:

— Вярно е, аз имам къща и салон, и стая, не мога обаче да се лиша нито от едно от тези помещения, защото ми идват много гости и заради фелахите, от които купувам индиго.

Жената продължила:

— Сине, ние ще живеем в твоята къща най-много един или два месеца; пък и чужденци сме тук. Нека гостната да ни бъде обща! Кълна се в живота ти, синко, ако си съгласен твоите гости да бъдат и наши гости, ние ще ги посрещаме и ще се храним и спим заедно с тях.

Тогава той ѝ дал ключовете — един голям и един малък, и един крив, и казал:

— Големият ключ е за къщата, кривият — за салона, а малкият — за стаята!

Тя взела ключовете и тръгнала, последвана от госпожата, след която вървял младият търговец, докато стигнали една уличка, където старицата видяла къщата. Отворила вратата и влязла вътре, веднага влязла и жената на емира и старицата ѝ казала:

— Мила дъще, това е жилището на шейх Абу ел-Хамалат — и тя посочила салона, — но ти се качи горе в стаята и си свали фереджето и чакай, докато дойда при тебе!

Госпожата веднага се качила горе в стаята и седнала. През това време дошъл и младият търговец: старицата го посрещнала и му казала:

— Седни в салона и чакай, докато ти доведе дъщеря ми, за да я видиш!

Момъкът влязъл в салона и седнал, а старицата отишла при госпожата. Младата жена ѝ казала:

— Бих желала да посетя шейха Абу ел-Хамалат, преди да надойдат други хора.

Старицата обаче казала:

— О, дъще моя, ние сме загрижени за тебе.

— Че защо пък? — попитала Хатун, а старицата отвърнала:

— Защото тъкмо сега тук е един от моите синове, един голям глупак, който не може да различи лятото от зимата, и винаги ходи гол; той е заместникът на шейха. Щом някоя жена като теб посети шейха, лудият ѝ обира пръстените, започва да я дърпа за ушите, да ѝ вземе обиците, и ѝ къса копринените дрехи. Затова свали украшенията и одеждите си, аз ще ги пазя, докато ти приключиш смиреното си посещение.

Тогава госпожата свалила украшенията и дрехите си и ги дала на старицата, а онази ѝ рекла:

— Аз ще ги прибера под покроба на шейха, за да те сподоби благодатта.

И старицата взела всичко и излязла навън, като оставила госпожата по риза и гащи и скрила всичките ѝ дрехи и украшения край

стълбата; после влязла при младия търговец, който седял и чакал красавицата, той ѝ извикал:

— Къде е дъщеря ти? Искам да я видя.

Ала старицата започнала да се бие по гърдите.

— Какво има? — попитал момъкът, а тя отвърнала:

— Нека пукне злият съсед! Дано никога да няма на света завистливи съседи! Защото те видели, като си влязъл тук при мен, и дойдоха да ме питат кой си. А като им казах: „Това е годеник, когото съм довела за дъщеря си“ — те ми завидяха заради теб и казах на дъщеря ми: „Нима вече е омръзнало на майка ти да те храни, та е решила да те жени за прокажен?“ Трябваше да ѝ обещава, че ще те види гол.

Той възкликнал:

— Нека аллах ме запази от завистниците!

И оголил ръцете си до лактите; тогава тя видяла, че те били като сребро. Рекла:

— Не се страхувай от нищо! Аз ще ти покажа и нея гола, както и тя теб иска да види гол.

А той рекъл:

— Нека дойде и нека ме види!

Като казал това, той свалил дрехата си от соболева кожа, пояса, ножа и всичките си горни дрехи, докато останал по риза и долни гащи. Оставил и хилядата динара върху дрехите си. Тогава старицата рекла:

— Дай ми дрехите си, за да ти ги запазя.

И тя взела и неговите дрехи и ги отнесла при дрехите на госпожата. После грабнала всичко, измъкнала се тихо от къщата, заключила вратата, оставила двамата млади хора и си отишла по пътя. Скрила плячката си при един търговец на лекарства и билки и се запътила към бояджията. А той седял в дюкяна си и я чакал; рекъл ѝ:

— По волята на аллаха, хареса ли ви къщата?

А тя отвърнала:

— Това е благословена къща. Аз отивам да доведа носачи, които да пренесат покъщнината и съдините ни. Децата ми обаче ме помолиха да им донеса хляб и месо, затова вземи този динар, отнеси им хляб и месо и иди да обядваш заедно с тях!

Бояджията попитал:

— А кой ще ми пази през това време бояджийницата, тъй като тя е пълна със стоките на много хора?

— Слугата ти — отвърнала старицата, а той рекъл:

— Тъй да бъде! — Взел една паница с похлупак и отишъл да приготви обед.

Толкоз засега за бояджията; по-нататък още ще разкажем за него.

Да видим сега какво направила старицата! Тя взела нещата на жената и на младия търговец от билкаря и после се върнала обратно в бояджийницата. Там рекла на слугата му:

— Тичай подир майстора си! А аз няма да се помръдна оттук, докато вие двамата не се върнете!

— Слушам и се подчинявам! — отвърнал слугата.

След това тя завързала на бохчи всичко, което намерила в бояджийницата. В това време по пътя се задал един мулетар, който пушел хашиш и от седмица насам нямал никаква работа; тя му извикала:

— Ела насам, мулетарино!

Когато той се приближил, тя го попитала:

— Ти познаваш ли моя син, бояджията?

— Познавам го — отвърнал той, а тя продължила:

— Горкият, той се разори и много дългове му тежат на раменете; всеки път, когато го хвърлят в затвора, все аз трябва да го освобождавам. Сега искаме да докажем, че е неплатежоспособен, а аз ще вървя да върна вещите, донесени за боядисване, на собствениците им, затова искам от тебе да ми послужиш с твоето магаре, да разнеса с него нещата на хората; вземи този динар за наем! А като отида аз, ти вземи триона, изпразни чебърите и ги натроши заедно с делвите, та като дойде изпратеният от кадията чиновник от съда, да не намери нищо в бояджийницата.

Човекът отвърнал:

— Аз съм задължен на майстора за много добрини; на драго сърце ще ти услужа в името на аллаха.

Тогава старицата вдигнала всичко ограбено, натоварила го на магарето и се запътила, закриляна от закрилника на всички правоверни, към дома си. Като влязла при дъщеря си Зайнаб, тя възкликнала насреща ѝ:

— Сърцето ми те следваше навред, майко. Какви шеги успя да скроиш на хората?

Далила отвърнала:

— Скроих четири шеги на четирима души, на един млад търговец, на жената на главния пазач на градските порти, на един бояджия и на един мулетар; донесох ти всичките им вещи на магарето, което взех от мулетаря.

Дъщерята обаче каза:

— Майко, ти никога вече няма да можеш да излезеш из града заради главния пазач на градските порти, чиято жена си ограбила, и заради младия търговец, на когото си задигнала дрехите, и заради бояджията, от чийто дюкян си изнесла донесените от хората за боядисване дрехи, и заради мулетаря, на когото е това магаре.

Тогава старицата каза:

— О, дъще, хич не ме е еня за тях, страх ме е само от мулетаря, който ме познава.

Да видим сега какво направил бояджията! Той накупил хляб и месо и дал на слугата си да носи всичко на главата си. Когато минали покрай бояджийницата, той видял как мулетарят чупел чебърите и че там нямало нито платове, нито никакви други дрехи, а и цялата бояджийница била разрушена. Затова той викнал:

— Махай се оттам, мулетарино!

Онзи се отдръпнал и казал:

— Слава на аллаха, задето си се спасил! Драги майсторе, моето сърце беше с тебе в мъките ти.

— Че защо пък, какво ми се е случило? — попитал бояджията, а мулетарят отвърнал:

— Ами нали си се разорил и затова са ти издали свидетелство, че си неплатежоспособен.

— А кой ти е казал такова нещо?

— Ами майка ти, нали тя ми заповяда да изпочупя чебърите и да изпразня делвите, та като дойде чиновникът от съда, да не намери нищо в работилницата.

— Аллах да ви накаже! — извикал бояджията. — Нека клетвата не застигне никого от читателите! — Моята майка отдавна е умряла! — И той се ударил по гърдите и извикал: — Тежко ми, дето загубих всичката си стока заедно със стоката на хората!

Сега обаче и мулетарят започнал да се вайка и да плаче и извикал:

— Горко ми, дето изгубих магарето си! — После казал на бояджията: — Върни ми обратно магарето, майсторе, което ми задигна майка ти!

А бояджията хванал мулетаря за гушата, ударил го и изкрещял:

— Доведи ми тука тая бабичка!

А мулетарят извикал:

— Доведи ми магарето! — докато наоколо им се насъбрали много хора и един попитал:

— Какво се е случило, майстор Мохамед?

Мулеларят обаче започнал пръв:

— Аз ще ви разкажа какво се случи — и разказал всичко на насъбраните хора, после добавил: — Аз мислех, че правя услуга на майстора, но когато ме видя, той се удари по гърдите и викна: „Че моята майка е мъртва!“ Сега аз си искам от него магарето; защото той ми погоди всичко това и заради него си загубих магарето!

Тогава хората попитали:

— Майстор Мохамед, ти познаваше ли старата жена, за да можеш да ѝ повериш бояджийницата заедно с всичко вътре?

Бояджията отвърнал:

— Не я познавам, но днес тя взе заедно със сина си и дъщеря си моя дом под наем.

Тогава един от насъбралите се хора рекъл:

— По съвест отсъдено, бояджията е длъжен да върне магарето на мулетаря!

А друг попитал:

— Че откъде накъде?

Онзи отвърнал:

— Защото мулетарят е повярвал на старата и ѝ е дал магарето си, след като видял, че бояджията ѝ поверил работилницата си с всичката стока вътре.

А трети рекъл:

— Майсторе, щом като си приел жената при себе си, редно е да върнеш на този човек магарето.

И всички се отправили към дома на бояджията; за тях ще има още да разказваме.

Да се върнем сега при младия търговец! Той чакал да дойде старицата, ала нито тя идвала, нито дъщеря ѝ. А и жената на емира чакала също така старицата да дойде и да ѝ донесе разрешение от своя отвърнал се от света син, заместника на шейха Абу ел-Хамалат, тя да влезе при шейха, ала старицата все не идвала. Тогава госпожата станала да върви сама да търси шейха; пред нея обаче застанал младият търговец, който ѝ казал, когато тя влязла:

— Влез, влез! Къде е майка ти, която ме доведе тук, за да ме сватоса за тебе?

Жената отвърнала:

— Моята майка умря, ти ли синът на старата, онзи умопобърканият, заместникът на шейха Абу ел-Хамалат?

Тогава младият човек възкликнал:

— Тая стара измамница не е моя майка. Тя ми изигра тая шега, за да ми открадне дрехите и хилядата динара!

А госпожата рекла:

— Тя и мен излъга; доведе ме тук, за да посетя шейха Абу ел-Хамалат, а вместо това ми обра дрехите.

Тогава младият търговец казал на госпожата:

— Аз теб ще държа отговорна, заради дрехите и заради хилядата ѝ динара! — а тя отвърнала:

— Аз пък тебе ще държа отговорен заради дрехите и скъпоценностите си. Доведи ми тука майка си!

Ала в този миг при тях влязъл бояджията и като видял младия търговец полугол и младата господарка без връхни дрехи, извикал:

— Казвайте бързо къде е майка ви!

Тогава Хатун му разказала всичко, което ѝ се случило, а също и младият търговец разправил какво преживял. Тогава бояджията извикал:

— Пропадна ми всичката стока и стоката на хората!

А мулетарят извикал:

— Пропадна ми магарето! Върни си ми магарето, майсторе!

А бояджията продължил:

— Тая старица е измамница! Излизайте оттук, за да заключа къщата!

Младият търговец обаче казал:

— Ще бъде срам за тебе, ако, след като влязохме в къщата ти с дрехи, сега да излезем оттук полуголи!

Тогава бояджията дал дрехи и на него, и на жената на емира да се облекат и наредил да изпроводят госпожата до дома ѝ; след като мъжът ѝ се върне от своето пътуване, ние пак ще чуем да се разказва за нея.

А през това време бояджията затворил работилницата си и рекъл на младия търговец:

— Ела да вървим да търсим старицата и да я предадем на валията!

Така той тръгнал заедно с търговеца, а мулетарят се присъединил към тях, и тримата влезли в къщата на валията и изказали жалбата си.

Той ги попитал:

— Кажете, хора, какво ви е сполетяло?

И те му разказали какво им се било случило. Тогава той им казал:

— Че колко стари жени има в града! Вървете и я намерете, и я задръжте; тогава аз ще я принудя да си признае всичко.

Тримата тръгнали да обикалят и да я търсят и малко по-нататък ще се върнем към тях.

Да видим през това време обаче какво станало с хитрата Далила! Тя рекла на дъщеря си Зайнаб:

— Дъще моя, иска ми се да изиграя една шегичка някому.

— Майко, страх ме е за тебе — отвърнала девойката, ала старата продължила:

— Аз съм като бобена шушулка, не ме лови ни вода, ни огън.

И тя се приготвила, облякла се като робиня на богати хора и излязла да се поогледа каква шега да погоди някому. Минала през една уличка, покрита с рогозки и осветена с висящи фенери; там чула песни и звън на тамбурини и видяла една робиня, която носела на раменете си едно момченце. Детето било облечено в обшити със сребро панталонки и с много красиви дрешки, на главата си носело фес, украсен с перли, а около врата — огърлие от злато и скъпоценни камъни; то било наметнато и с кадифена пелерина. А къщата принадлежала на старейшината на багдадските търговци и момченцето било негов син. Старейшината обаче имал и дъщеря, която била за женене и обещана за невеста и тъкмо този ден празнували подписването на брачния ѝ договор. Майка ѝ си била поканила гости

— все знатни госпожи и певици, но колчем тя се изкачвала или слизала по стълбите, момченцето се вкопчвало о нея. Затова тя извикала робинята и ѝ казала:

— Вземи малкия господар и си играй с него, докато се разотидат гостите ми!

Така се случило, че старата Далила видяла момченцето върху раменете на робинята; тя веднага попитала:

— Какъв празник има днес твоята господарка?

Робинята отвърнала:

— Господарката празнува днес сключването на брачния договор на дъщеря си, горе има певици.

Тогава старицата си рекла наум:

„Далило, чудесна шега ще бъде да отвлечеш това момченце от робинята!“

А после рекла високо:

— О, какъв злощастен позор! — и тя извадила от джоба си едно малко месингово кръгче, което приличало на динар; на робинята обаче, която била доста глупава, казала:

— Вземи този динар и го отнеси на господарката си подарък за певиците и ѝ кажи: „Ум ел-Хаир се радва на твоята радост; тя ти е много признателна за твоята доброта и ще дойде да те посети в деня на сватбата заедно с дъщерите си и тогава всички ще донесат, както е прието, подаръци на слугините ти“.

Робинята отвърнала:

— Стрино, моят млад господар се лепва за майка си веднага, щом я види.

А старицата рекла:

— Остави го при мен, докато влезеш вътре и се върнеш.

Робинята взела месинговото кръгче и влязла в къщата. А старицата, щом поела детето в ръце, свърнала бързо в една странична уличка, смъкнала всичките украшения и дрехите, с които било облечено детето. После си рекла:

„Далило, шегата ти ще бъде истинска шега, ако сега успееш, след като надхитри робинята и ѝ взе момченцето, да измислиш нова хитрост и да заложиш детето за нещо, за което да ти платят хиляда динара!“

Щом си помислила това, тя се отправила към пазара на търговците на скъпоценности и украшения и видяла там един златар евреин, който тъкмо бил отворил пред себе си едно ковчеже, пълно с украшения. Рекла си:

„Покажи си сега хитростта, като измамиш тоя евреин, да ти даде накит за хиляда динара и му оставиш момченцето за залог!“

А евреинът, щом погледнал детето, което тя водела, познал в него сина на старейшината на търговците. Евреинът бил много богат човек, ала въпреки това винаги завиждал на съседите си, щом успеели да продадат нещо, а той самият не. Затова сега попитал старицата:

— Какво желаеш, госпожо?

Тогава тя го попитала:

— Не си ли ти майстор Азра, евреина? — А преди това тя се била осведомила за името му.

— Аз съм — отвърнал той, а тя продължила:

— Сестрата на това момченце, дъщерята на старейшината на търговците, е сгодена и днес подписват брачния ѝ договор, затова има нужда от украшения. Дай ми два чифта златни токи за обувки, чифт златни гривни, обици от перли, един колан, един кинжал и един пръстен с печат!

Взела накити за хиляда динара и казала на търговеца:

— Ще взема украшенията, за да ги видят; каквото им хареса, те ще го задържат, а докато ти донеса парите, запази момченцето като залог!

— Както желаеш — отвърнал евреинът, а тя взела украшенията и си отишла у дома.

Там дъщеря ѝ я попитала:

— Какви шеги скрои днес?

Старицата отвърнала:

— Шегата ми беше, че отвякох сина на старейшината на търговците и му задигнах дрехите: после отидох и го заложих за накити на стойност хиляда динара, които взех от един евреин.

Дъщерята рекла:

— Ти никога няма да можеш да се покажеш из града!

А през това време робинята влязла при господарката си и ѝ рекла:

— Господарке моя, Ум ел-Хаир те поздравява и се радва заедно с тебе, и заръча да ти предам, че ще дойде на гости на сватбата заедно с дъщерите си и всички ще донесат подаръци, както му е обичаят.

Господарката попитала:

— Къде е младият ти господар?

Робинята отвърнала:

— Оставих го при нея, за да не се вкопчи пак в теб, а тя ми даде пари за певиците.

Тогава стопанката каза на главната певица:

— Прибери си парите!

Жената взела монетата и видяла, че е парче месинг. Тогава стопанката извикала на робинята си:

— Слез долу, глупачко, и намери младия си господар!

Робинята слязла долу и като не намерила нито момченцето, нито старицата, изпищяла високо и паднала по лице на земята, така радостта се превърнала в мъка. В това време тъкмо се върнал у дома си и старейшината на търговците и жена му му разказала всичко, което се било случило. Той бързо излязъл навън, за да потърси детето, и всички търговци започнали да го търсят, като всеки тръгнал по различен път. Старейшината все търсел и търсел, докато най-после видял сина си да седи разсъблечен в дюкяна на евреина. Тогава той се нахвърлил върху евреина:

— Това е моят син!

— Точно така — отвърнал евреинът, а бащата грабнал детето си, без да пита за дрехите му — толкова се зарадвал, че го намерил отново.

Евреинът обаче, като видял, търговецът си отива с детето, се увесил на него и извикал:

— Нека аллах помогне на халифа да се справи с тебе!

Търговецът го попитал:

— Какво те прихваща, евреино?

А онзи отвърнал:

— Старицата взе от мен накити за дъщеря ти на стойност хиляда динара и ми остави сина ти като залог. Аз ѝ дадох нещата само защото тя остави при мен момченцето като залог срещу онова, което взе. Повярвах ѝ само защото знаех, че това момче е твой син.

Тогава търговецът рекъл:

— Моята дъщеря няма нужда от никакви накити: дай ми дрехите на детето!

Тогава евреинът се развикал:

— Помощ, мюсюлмани!

Тъкмо в този миг оттам минавали мулетарят, бояджията и младият търговец, които обикаляли навред да търсят старицата; те попитали търговеца и евреина за какво се карат. Онези им разказали какво били изпатили и тримата мъже отвърнали:

— Тая стара жена е една измамница; тя измами нас преди вас — и те разказали какво се било случило и на тях.

Старейшината на търговците казал:

— Щом намерих детето си, дрехите му могат да останат вместо откуп! Но ако срещна старицата, ще искам от нея да ми ги върне!

И той отнесъл сина на майка му, а тя много се зарадвала, задето детето ѝ се намерило. Евреинът обаче попитал тримата мъже:

— Къде отивате сега?

— Ще я търсим — отвърнали те и евреинът казал:

— Вземете ме със себе си! — И добавил: — Някой от вас познава ли я?

Мулеларят извикал:

— Аз я познавам! — А евреинът продължил:

— Ако вървим всички заедно, няма да можем да я заловим; тя ще ни се изплъзне. Нека да тръгнем всеки по различен път и да се срещнем отново при дюкяна на Хаджи Масуд, бръснаря мавър.

Така всеки тръгнал в друга посока.

А в това време Далила отново била излязла, за да върши своите поразии. Но мулетарят я срещнал и като я познал, я сграбил и се развикал:

— Хей ти, отдавна ли се занимаваш с такива неща?

— Теб какво те прихваща? — попитала тя, а той извикал:

— Върни си ми магарето!

Тогава тя отвърнала:

— Скрий онова, което аллах е скрил, синко! Своего магаре ли търсиш, или вещите на другите хора?

Той извикал:

— Моето магаре си търся аз, друго не искам!

Тогава тя рекла:

— Видях, че си беден човек, и затова прибрах магарето ти при бръснаря мавър, за да си го вземеш от него. Почакай малко, а аз ще ида при него и ще го уговоря да ти го върне!

Тя влязла при бръснаря, целунала му ръка и започнала да плаче и да се вайка.

— Какво ти е? — попитал той, а тя отвърнала:

— Драги мой, виж навън моя син, тоя, дето е застанал ей там, той беше болен, стоял на течение и от изстинката се побърка. По-рано той купуваше магарета; сега непрекъснато вика „магарето ми“, като стои — „магарето ми“, като седи — „магарето ми“, като върви — „магарето ми“. Един лекар ми каза, че се е умопобъркал и че може да оздравее само ако му се извадят два кътника и ако се жигоса по слепоочията. Ето ти един динар; повикай го и му кажи: „Магарето ти е при мен!“

Мавърът рекъл:

— Цяла година нека да постя, ако не му дам магарето в ръцете!

Бръснарят имал двама помощници и сега казал на единия от тях:

— Върви нагорещи два пирона!

После повикал мулетаря, а старицата си отишла по пътя. Когато мулетарят влязъл в дюкяна, мавърът му рекъл:

— Твоето магаре е при мен, добри ми човече, ела си го вземи! Кълна се в живота си, сам ще ти го дам в ръцете!

После той го повел за ръка в едно тъмно помещение; там мавърът из един път повалил мулетаря на земята, а двамата му помощници го сграбили и му завързали ръцете и краката. Бръснарят начаса му извадил два кътника и го жегнал с пироните по двете слепоочия; после го оставил на мира. Когато мулетарят могъл отново да се изправи на крака, той извикал:

— О, мавре, защо ми направи всичко това?

А онзи отвърнал:

— Ами че майка ти ми каза, че си се умопобъркал, когато си се простудил, и си хванал някаква болест и че все викаш: „Магарето ми“, дали стоиш, или седиш, или ходиш. Ето, дръж си магарето в ръце!

Мултарят обаче казал:

— Нека аллах те накаже, задето ми извади зъбите!

Бръснарят отвърнал:

— Майка ти ми нареди така — и той разказал всичко, което старицата му казала.

Мулетарят извикал:

— Аллах да я накаже! — И както се карали, двамата излезли с мавъра от дюкяна, така че никой не останал вътре.

А когато мавърът се върнал в дюкяна си, намерил го опразнен до шушка, защото, докато двамата се карали, навън, старата прибрала всичко, което имало в дюкяна, и си отишла у дома при дъщеря си. Разказала ѝ какво ѝ се случило и какво е извършила.

А бръснарят, като видял дюкяна си опразнен, сграбил мулетаря и се развикал:

— Доведи ми веднага майка си!

Онзи обаче отвърнал:

— Тя не ми е майка! Тя е само една лъжкиня, която е излъгала вече много хора, а на мен ми открадна магарето!

В това време по улицата се задали и бояджията, и евреинът, и младият търговец и като видели мавъра да се кара с мулетаря и как на мулетаря били изгорени и двете слепоочия, извикали:

— Какво ти се е случило, мулетарю?

Той им разказал всичко, което преживял, а и мавърът им разправил какво се е случило на него. Мъжете казали:

— Тая стара жена е истинска измамница, която излъга всички ни.

— И те му разказали какво се било случило и на тях.

Мавърът заключил дюкяна си и тръгнал заедно с тях към дома на валията; казали му:

— Ние искаме от теб да ни оправиш и да ни върнеш откраднатото.

Ала валията отвърнал:

— Та колко стари жени има в града! Познава ли я някой от вас?

Мулетарят извикал:

— Аз я познавам; но дай ни десет души от твоята стража!

После мулетарят тръгнал заедно с хората на валията, а другарите му поели подире им. И както обикаляли всички, неочаквано насреща им се изпречила старата Далила. Мулетарят и хората на валията се нахвърлили върху нея и я отмъкнали пред дома на валията; там застанали под прозореца, за да, чакат да излезе валията. Пазачите обаче скоро заспали, защото валията дълго време не им бил дал

почивка, и щом старицата се престорила на заспала, мулетарят и неговите спътници също заспали. А старицата веднага се измъкнала тихичко, влязла в харема на валията, целунала ръка на стопанката на дома и я попитала:

— Къде е валията?

Жената отвърнала:

— Спи. Какво искаш?

Далила продължила:

— Мъжът ми продава роби; даде ми петима наемници, за да ги продам, а той замина на път. Като идвах насам, срещнах валията и той купи мъжете за хиляда динара, с бакшиш двеста динара за мене. Рече ми да отведа хората у дома му и ето аз ги доведох.

А валията наистина бил приготвил хиляда динара и бил казал на жена си:

— Запази ги, ще купим с тях мамелюци!

И ето, като чула сега от старицата тези думи, жената на валията повярвала, че това е заръка на мъжа ѝ; затова попитала:

— А къде са мамелюците?

Старицата отвърнала:

— Господарке, те спят долу под прозорците на дома, в който се намираш.

Тогава госпожата надникнала през прозореца, видяла долу мавъра, облечен като наемник, младият търговец също ѝ заприличал на наемник, бояджията, мулетарят и евреинът ѝ се сторили като бръснати наемници и тя си казала:

„Всеки един от тези наемници струва повече от хиляда динара“.

После тя отворила раклата и дала на старицата хилядата жълтици, като ѝ казала:

— Върви си сега, а когато валията се събуди, аз ще го накарам да ми даде двестата динара.

Старицата отвърнала:

— Господарке, сто от тях ще бъдат оставени за тебе под стомната за шербет, от която пиеш^[3]; другите сто запази за мен, докато се върна.

— После добавила: — Господарке, изведи ме през тайния изход!

След като стопанката я пуснала да излезе през задния вход, Далила се върнала при дъщеря си, закриляна от закрилника на всички праведни.

— Майко — попитала дъщеря ѝ, — сега пък какво стори?

— Щерко — отвърнала старицата, — последната ми шега беше, че изкопчих тези хиляда динара от жената на валията и ѝ продадох като мамелюци ония петима глупаци — мулетаря, евреина, бояджията, бръснаря и младия търговец. Но, дъще моя, никой от тях не може да ми навреди освен мулетаря, защото той ме познава.

А дъщеря ѝ рекла:

— Мила майко, недей да излизаш от дома; задоволи се с това, което извърши досега! Стомната не може да остане вечно здрава!

Но да се върнем сега към валията! Като се събудил от сън, жена му рекла:

— Поздравявам те за петимата мамелюци, които си купил от старицата.

— Какви мамелюци? — попитал той, а тя продължила:

— Че защо криеш от мен? Ако аллах е рекъл, и те могат един ден да заемат като тебе някой пост.

— Кълна се в главата си — извикал той, — не съм купувал никакви мамелюци! Кой ти е казал такова нещо?

Тя отвърнала:

— Онази стара посредница, от която си ги купил и на която си обещал, че ще ѝ платиш за тях хиляда динара и двеста динара бакшиш за нея.

Тогава той я попитал:

— Ти да не си ѝ дала парите?

— Дадох ги — отвърнала жената; с очите си видях мамелюците; те са облечени така, че само дрехите им струват по хиляда динара. Затова изпратих да съобщят за тях и ги предадох на началника.

Валията слязъл долу и видял евреина, мулетаря, мавъра, бояджията и младия търговец. Попитал пазачите си:

— Къде са петимата мамелюци, които сме откупили от старицата за хиляда динара?

Мъжете отвърнали:

— Тук няма никакви мамелюци и ние не сме виждали тук никого друго освен тези петима мъже, които бяха заловили старицата и я водеха със себе си. Ние всички сме заспали, а тя се е измъкнала скришом и се мушнала в харема. После дойде робинята и ни попита:

„При вас ли са петимата мъже, които е довела старицата?“ А ние отвърнахме: „Да“.

Тогава валията възкликнал:

— Аллах ми е свидетел, това е най-жестока измама!

А петимата мъже рекли:

— Ние си искаме от теб вещите!

Той обаче им отвърнал:

— Старицата, вашата господарка, ви е продала на жена ми за хиляда динара.

Те възразили:

— Това не е позволено от аллаха; ние сме свободни мъже и никой не може да ни продава. Ще се оплачем от теб пред халифа!

Тогава той рекъл:

— Никой друг не е показал на старицата пътя към моя дом освен вие самите и аз ще ви продам и петимата по за двеста динара на галерите.

И докато те спорели така помежду си, дошъл емирът Хасан Шарет-Тарик, който се бил върнал от пътуването си, намерил у дома жена си полуразсъблечена и когато тя му разказала всичко, което преживяла, той викнал:

— Валията ще ми плати за това!

И ето, като дошъл сега при валията, той рекъл:

— Нима ти оставяш старите жени свободно да обикалят из града и да лъжат хората и да ги ограбват? Ти носиш отговорност за това и аз си искам от тебе вещите на жена ми! — После той се обърнал към петимата мъже: — А на вас какво ви се е случило?

И те му разказали всичко, което препатили. Тогава той им рекъл:

— Несправедливо са постъпили с вас. — После се обърнал към валията и попитал: — Ти защо ги държиш затворени?

А валията отвърнал:

— Никой друг не е показал на старицата пътя към моя дом освен тези петимата и благодарение на това тя успяла да ми открадне парите — хиляда динара — и да продаде тия петима мъже на жена ми.

— О, емир Хасане — възкликнали мъжете, — ти ще бъдеш наш съдник в този спор!

Тогава валията рекъл на емира Хасан:

— Аз се нагърбвам да открия вещите на твоята жена, а също така се задължавам и да заловя тази старица. Но кой от вас я познава?

Всички извикали:

— Ние я познаваме! Дай ни десетима от твоите мъже и ние ще я задържим!

Валията им дал десет души. Мулетарят се обърнал към тях:

— Вървете след мен, аз ще я позная по сините очи^[4]!

И ето старата Далила срещнала групата мъже, когато излизали от една уличка; те веднага я заловили и я повлекли към дома на валията. Щом я видял, валията извикал:

— Къде са вещите на тези хора?

Тя отвърнала:

— Аз нито съм ги вземала, нито съм ги виждала.

Тогава той заповядал на пазача на затвора:

— Задръж я в затвора до утре заран!

Пазачът обаче викнал:

— Не искам нито да я отведа, нито да я затворя в килията, за да не ми изиграе някоя мръсна шега, защото после аз ще трябва да отговарям за нея!

Тогава валията яхнал своя кон и повел старицата и всички мъже към брега на Тигър. Там пратил да викнат палача и му заповядал да я закачи за косите на кръста. И след като палачът я прикрепил високо на кръста и оставил десет души да я пазят, валията си отишъл у дома. Ала щом се спуснал мрак, сън налегнал пазачите.

Но случило се така, че един бедуин бил чул някакъв човек да казва на приятеля си:

— Хвала на аллаха заради щастливото ти завръщане! Къде беше през всичкото това време?

А другият отвърнал:

— В Багдад бях, където всеки ден на обяд ядях мекици с мед.

Тогава бедуинът си рекъл:

„Ще трябва и аз да ида в Багдад да си хапна мекици с мед“.

Той през живота си не бил виждал такива мекици, пък и никога не бил ходил в Багдад. Затова яхнал коня си и го подкарал, като си говорел сам:

— Хубаво нещо е да яде човек мекици! Кълна се в честта на арабите, не ща да хапна нищо друго освен мекици с мед!

Така той стигнал до мястото, където Далила висела на кръста, и тя го чула, като си мълвял тези думи. Той обаче насочил коня си към нея и я попитал:

— Ти каква си?

Тя му отвърнала:

— Аз очаквам твоята защита, о, старейшино на арабите!

Той продължил:

— Аллах те е взел под своя защита. Но защо са те разпънали на този кръст?

Тогава тя рекла:

— Имам един враг, търговец на олио, който прави мекици. Спрях се веднъж при него, за да купя нещо; тъкмо в този миг обаче ми се доплюва и плюнка паднала върху неговите мекици. Затова той заведе жалба против мене пред валията на града, а валията заповяда да ме разпънат на кръст, като рече: „Осъждам да вземете пет килограма мекици с мед и да я храните с тях, докато виси на кръста. Като изяде всичките, пуснете я да си върви, не ги ли изяде обаче, ще я оставите да виси там!“ — Стомахът ми обаче не може да понася вече сладко.

Тогава бедуинът възкликнал:

— Кълна се в честта на арабите, аз излязох от село и тръгнах на път само за да се наям с мекици с мед! Аз ще ги изям вместо тебе!

Ала тя отвърнала:

— Може да ги яде само онзи, който виси на моето място.

Той се хванал на въдицата, освободил старицата и завързал себе си на нейно място, като преди това тя му взела дрехите. Облякла ги, омотала един тюрбан на главата си, яхнала коня на бедуина и го подкарала към дома си. Там дъщеря ѝ възкликнала:

— На какво приличаш?

Старицата отвърнала:

— Разпънаха ме на кръст! — и ѝ разказала всичко, което се случило между нея и бедуина.

А сега да оставим нея и да се върнем към пазачите! Когато един от тях се събудил, той викнал другарите си и те видели, че вече било станало ден. Тогава единият от тях се събудил, той вдигнал очи нагоре и извикал:

— Далила!

Бедуинът отвърнал:

— В името на аллаха, ние не ядем балила^[5]! Тук ли са мекиците с мед?

Пазачите се зачудили:

— Та това е някакъв бедуин!

А един от тях го попитал:

— Хей, бедуине, къде е Далила? Кой я отвърза?

Той отвърнал:

— Аз я отвързах, защо трябва да се насилва жената да яде мекици с мед, щом като стомахът ѝ не може да ги понася?

Тогава пазачите разбрали, че бедуинът не я познава и се е оставил тя да го измами. Затова си рекли помежду си:

— Да бягаме ли, или да останем тук и да изчакаме да се случи онова, което аллах е отредил?

А в това време се задал валията с всички хора, на които старицата била погодила някаква шега, и той се обърнал към пазачите:

— Ставайте! Свалете Далила от кръста!

— Ние не ядем балила — извикал бедуинът, — донесохте ли мекиците с мед?

Тогава валията вдигнал очи нагоре към кръста и като видял, че там виси бедуинът вместо старицата, попитал пазачите:

— Какво означава това?

— Милост, господарю!

— Кажете ми какво се случи?

— Ти ни беше оставил толкова много нощи да бдим, че си рекохме: „Далила и така, и така си виси на кръста“ — и се отпуснахме и заспахме. Когато се събудихме обаче, видяхме да виси на кръста този бедуин; затова сега прави с нас, каквото искаш!

— О, хора, каква измамница е тази жена. Нека аллах ви прости!

После те отвързали бедуина от кръста; той обаче се вкопчил о валията и извикал:

— Нека аллах помогне на халифа да те накаже! Аз тебе ще държа отговорен заради коня и дрехите си!

Тогава валията го попитал за всичко и бедуинът му разказал какво му се било случило. Учуден, валията рекъл:

— И защо я отвърза?

А бедуинът отвърнал:

— Че аз не съм знаел, че тя е измамница.

Тогава всички останали мъже се развикали:

— Ние от теб ще си търсим вещите, о, валия! На тебе предадохме старицата и сега ти ще отговаряш за нея! Ние те призоваваме пред държавния съвет на халифа!

А през това време Хасан Шар ет-Тарик вече бил отишъл пред Държавния съвет; и ето, когато валията и бедуинът, и останалите петима се явили там, те извикали:

— С нас се случи неправда!

Халифът попитал:

— И кой ви причини тази неправда?

Мъжете пристъпвали един подир друг пред халифа и всеки му разказал какво му се било случило; накрая валията казал:

— О, повелителю на правоверните, старицата измами и мен; тя ми продаде тези петима мъже за хиляда динара, макар че те са свободни люде.

Халифът казал:

— Аз ще поема разноските за всичко, което сте загубили. — И като се обърнал към валията, продължил: — Възлагам ти да заловиш старицата!

Ала валията отхвърлил от себе си отговорността, като извикал:

— Аз не мога повече да отговарям за нея, след като заповядах да я окачат на кръста и тя дори оттам успя да излъже този бедуин, така че той я освободил и сам се завързал на нейно място, а тя му взела дрехите и коня и офейкала!

— А мога ли да задължа някой друг вместо теб да я хване? — попитал халифът, а валията отвърнал:

— Заповядай Ахмед ед-Данаф да я залови; той получава хиляда динара на месец и има на разположение четиридесет и един човека, всеки от които получава ежемесечно по сто динара заплата.

— Началнико на стражата Ахмед! — извикал халифът, а онзи отвърнал:

— На твоите услуги, о, повелителю на правоверните!

Тогава владетелят му заповядал:

— Възлагам ти да заловиш старицата!

— Ще я доведа! — отвърнал Ахмед.

А халифът задържал петимата мъже и бедуина при себе си.

После Ахмед влязъл заедно със своите помощници в своята казарма и те се посъветвали какво ще правят.

— Как да я заловим? Та в града има толкова много стари жени!

Тогава заговорил един от тях — Али Китф ел-Джамал^[6], и рекъл на Ахмед ед-Данаф:

— Защо се съветвате с Хасан Шуман? Да не би Хасан Шуман да е толкова голям човек?

Хасан обаче извикал:

— Али, защо искаш да ме очерниш? Кълна се в името на най-великия наш повелител, този път няма да тръгна заедно с вас! — и той си отишъл ядосан.

Тогава Ахмед ед-Данаф заповядал:

— Слушайте, мъже, всеки началник да вземе по десет души и да отиде с тях в някой квартал на града, за да търси Далила!

Али Китф ел-Джамал тръгнал заедно с поверените му десет души, и другите десетници сторили същото, така че всички групи се разпръснали — всяка в различен квартал на града. Преди да тръгнат обаче, те се уговорили:

— Ще се срещнем отново в еди-кой си квартал на еди-коя си улица.

И ето из града се разнесъл слух, че Ахмед ед-Данаф е получил заповед да хване хитрата Далила. Тогава Зайнаб рекла:

— Мила майко, ако наистина си хитра, ще трябва да надхитриш и Ахмед, и неговите хора.

— Мила щерко — отвърнала Далила, — аз се страхувам единствено от Хасан Шуман.

А Зайнаб добавила:

— Кълна се в къдриците на слепоочията си^[7], че сама ще ти донеса дрехите на четиридесет и двамата мъже!

После тя се облякла, закрила лицето си с яшмака и отишла при един бакалин, който имал салон с две врати. Поздравила го, дала му един динар и му рекла:

— Вземи тази жълтица, като наем за салона ти и ми го остави на разположение до вечерта!

Той й дал ключовете, а тя се върнала у дома си и отнесла в салона килими, които натоварила върху магарето на мулестаря. Украсила салона и подредила върху всеки подиум по една маса с ястия

и вино. Накрая застанала с открито лице на вратата. Ето че в това време се задал и Али Китф ел-Джамал заедно със своите хора и тя му целунала ръка. Той видял, че е хубаво момиче и веднага я обикнал, попитал я:

— Какво искаш?

А тя го попитала:

— Ти ли си началникът Ахмед ед-Данаф?

— Не — отвърнал той, — но аз се числя към неговите хора и се наричам Али Китф ел-Джамал.

— И къде сте тръгнали? — продължила да пита тя, а той рекъл:

— Обикаляме да търсим една стара лъжкиня, която е изпокрала вещите на хората; търсим я да я заловим. А ти коя си? И с какво се занимаваш?

Тя отвърнала:

— Баща ми държеше странноприемница в Мосул и като умря, ми остави много пари. Тогава аз дойдох в този град, страхувайки се от властниците, и попитах хората: „Кой ще ме закриля тук!“ Отговориха ми: „Само Ахмед ед-Данаф ще те закриля.“

Тогава хората на Али Китф ел-Джамал й рекли:

— От днес ти ще бъдеш под негова закрила.

А тя ги помолила:

— Доставете ми радостта да хапнете по един залък и да пийнете по глътка вода при мене!

Когато те се съгласили, Зайнаб ги въвела вътре и те яли и се изпонапили, а тя ги упоила с бендж и им смъкнала дрехите. Същото сторила с всички останали. Защото Ахмед ед-Данаф също бил тръгнал да търси Далила, но не я намерил, а не могъл да открие и никой от своите хора. Най-послед се натъкнал на Зайнаб, която му целунала ръка. Щом я видял, той веднага я обикнал. Тя го попитала:

— Ти ли си началникът на стражата Ахмед ед-Данаф?

— Да — отвърнал той, — а ти коя си?

Тогава тя му разказала:

— Аз съм чужденка, от Мосул. Баща ми беше кръчмар и когато умря, ми остави много пари. Тогава аз дойдох тук, защото ме беше страх от властниците, и отворих тази кръчма. Валията ми наложи данък, ала аз бих желала ти да ме вземеш под твоя закрила, защото

заслужаваш много повече от валията онова, което той иска да му плащам.

Ахмед ед-Данаф рекъл:

— Не му давай нищо и ми бъди добре дошла!

А тя му се примолила:

— Достави ми това удоволствие да похапнеш от моето ястие!

Тогава той влязъл в салона и ял и пил вино, докато паднал пиан. Тогава тя упоила и него с бендж и му смъкнала дрехите. След това натоварила цялата си плячка върху коня на бедуина и върху магарето на мулетаря, събудила Али ел-Джамал и побягнала.

Като се събудил, Али Китф ел-Джамал видял, че е останал без горни дрехи; освен това видял, че Ахмед ед-Данаф и всичките му хора се ваят по пода упоени. Той бързо ги разсънил с противоотрова за бендж. И когато всички се разсънили и се видели полуразсъблечени, Ахмед ед-Данаф извикал:

— Какво се е случило, мъже? Ние тръгнахме, за да я намерим и заловим! А ето че тая развратница нас залови! Има да ни се смее Хасан Шуман! Затова ще изчакаме, докато падне мрак, и тогава ще се разотидем.

През това време Хасан Шуман отишъл и попитал стражата пред казармата:

— Къде са хората?

И тъкмо в този миг, когато той питал за тях, ги видял да се приближават всичките полуголи. Тогава Хасан Шуман произнесъл тези два стиха:

*Еднакви са досъщ човеците в мечтите,
различни при успех, защото са честити.
Наивни са безброй, но има и разумни;
едни звезди блестят, а другите са тъмни.*

После погледнал мъжете и ги попитал:

— Кой ви е погодил такава шега и ви е разсъблякъл така?

Те отвърнали:

— Ние бяхме дали обещание, че ще заловим една старица, която търсехме, а ето че една млада хубавица ни открадна дрехите.

Хасан Шуман продължил:

— Добре ви е подредила!

Тогава те го попитали:

— Ти познаваш ли я, Хасане?

Той отвърнал:

— Познавам и нея, познавам и старата.

Тогава мъжете се обърнали към своя началник:

— Какво ще кажеш на халифа? — А Шуман рекъл:

— О, Данаф, кажи, че не можеш да се заемеш с нейното залавяне! Тогава халифът ще те попита: „А кой може да я залови?“ И щом попита защо не си я заловил, ти му кажи: „Аз не я познавам; натовари Хасан Шуман с тази работа!“ И щом той ми даде такава заповед, аз сигурно ще успея да я хвана.

Тогава всички отишли да спят; на другата заран се явили в Държавния съвет и целунали пода пред краката на владетеля.

— Къде е старицата, началнико на стражата Ахмед? — попитал халифът.

Началникът заявил, че не е могъл да изпълни заповедта и когато халифът го попитал защо, той отвърнал:

— Аз не познавам жената; възложи на Шуман тази работа. Той познава и старата, и дъщеря ѝ!

Тогава Хасан рекъл:

— Тя е извършила всички тези пакости не от жажда за богатство, а само за да покаже колко умни са и тя, и дъщеря ѝ, за да продължиш ти да плащаш на нея заплатата на мъжа ѝ, а на дъщеря ѝ — бащината заплата.

И Шуман заявил, че ако халифът пощади живота на Далила, той ще я доведе. Халифът рекъл:

— Кълна се в своите предци, ако тя върне нещата на хората, щом ти се застъпваш за нея, всичко ще ѝ бъде простено!

— Дай ми залог кърпата за помилването, о, повелителю на правоверните! — помолил Шуман, а владетелят рекъл:

— Щом ти се застъпваш! — и му подал кърпата на помилването.

Шуман веднага излязъл от двореца, отишъл в дома на Далила и я повикал. Когато дъщеря ѝ Зайнаб се обадила, той я попитал:

— Къде е майка ти?

— Горе е — отвърнала тя, а той продължил:

— Кажи ѝ да вземе нещата на хората и да тръгне с мен да я водя при халифа! Донесох ѝ кърпата за помилването; не дойде ли доброволно, нека после да не вини друг за съдбата си, а само себе си!

Тогава Далила слязла долу, вързала кърпата на помилването на врата си и му предала вещите на хората, натоварени върху магарето на мулетаря и върху коня на бедуина. А Шуман рекъл:

— Не виждам дрехите на моя началник и на неговите хора.

Ала тя отвърнала:

— Кълна се в най-святото име, аз тях не съм ги съблякла!

— Ти имаш право — отвърнал Хасан, — това е било работа на дъщеря ти Зайнаб и тя го е направила, за да ти стори услуга!

След това Далила отишла заедно с него в Държавния съвет на халифа. Хасан пристъпил, положил вещите на хората пред владетеля и извел Далила напред. Като я видял, халифът заповядал да я хвърлят върху кожата за наказаните със смърт. Ала тя извикала:

— Очаквам твоята защита, о, Шуман!

И Шуман целунал ръцете на халифа и казал:

— Прости ми, но ти ме увери, че ще я пощадиш!

Владетелят рекъл:

— Тъй да бъде заради твоето застъпничество! Ела тук, старо! Как се казваш?

— Името ми е Далила — отвърнала тя, а той продължил:

— Ти наистина си хитра и шегобийка.

А то нали заради това ѝ викали Хитрата Далила. След това халифът рекъл:

— И защо извърши всичките тези поразии и обиди всички ни със своите хитрости?

Тя отвърнала:

— Направих всичко това не за да си присвоя вещите на хората, а защото чух за шегите, които Ахмед ед-Данаф бил устроил в Багдад, а също така и за деянията на Хасан Шуман, тогава си рекох: „Ще направя и аз като тях!“ Но ето сега връщам вещите на всички хора.

Ала мулетарят скочил и извикал:

— Законът на аллаха стои между мен и нея! Тя не само че открадна моето магаре, ами накара и бръснаря мавър да се нахвърли върху ми, да ми извади зъбите и да изгори слепоочията!

Тогава халифът заповядал да дадат на мулетаря сто динара; после наредил да дадат сто динара и на бояджията, като му рекъл:

— Върви и си отвори отново бояджийницата!

Двамата призовали небесната благодат да възнагради халифа и си отишли. Бедуинът също се оттеглил, след като си получил дрехите и коня, и казал:

— Нека занапред ми бъде забранено кракът ми да стъпи в Багдад и да ям мекици с мед!

Останалите също прибрали своите вещи и се разотишли. Тогава халифът рекъл:

— Поискай от мен някаква милост, Далила!

Тя отвърнала:

— Моят баща беше вестоносец при тебе, а аз отглеждах гълъбите, които пренасяха писмата. Мъжът ми пък беше началник на стражата в Багдад. Ето аз сега бих желала да получавам онова, което ми се полага от мъжа ми, дъщеря ми пък, би желала да получава онова, което на времето получаваше моят баща.

Халифът дал нареждане да се изпълни желанието на двете жени. Далила обаче пак казала:

— Умолявам те да ми разрешиш да стана пазачка на твоя хан!

А халифът бил наредил да му построят един хан на три ката, където търговците се подслонявали, когато идвали в града; той бил наредил ханът да се обслужва от четиридесет роби и четиридесет кучета. Кучетата били подарък на халифа от царя на сюлейманите, от времето, когато той му бил подчинен; всички кучета имали скъпи нашийници. Готвач в хана бил един роб, който приготвявал яденето за останалите роби и хранел кучетата с месо. И ето сега халифът рекъл:

— Далила, назначавам те управителка на хана, ако се загуби нещо от него, ти ще отговаряш!

— На драго сърце — отвърнала тя, — позволи обаче дъщеря ми да живее в стаичката над портата на хана, защото ханът има тераси на покрива, а гълъбите се отглеждат само на открито!

Халифът изпълнил и тази нейна молба; тогава дъщеря ѝ пренесла вещите си в стаичката над входа на хана и прибрала четиридесетте пощенски гълъба. После Зайнаб окачила четиридесетте униформи и дрехите на Ахмед ед-Данаф в своята стаичка. Халифът

назначил хитрата Далила за надзирателка на четиридесетимата роби и им заповядал да ѝ се подчиняват. Тя самата си подредила стаичка за живеене в помещението зад вратата на хана; от този ден тя всяка заран отивала на заседанията на Държавния съвет, за да види дали халифът не иска да изпрати донякъде някое съобщение чрез пощенските гълъби; едва привечер се връщала в хана, където в нейно отсъствие стояли на стража четиридесетимата роби. А когато се стъмвало, тя пускала кучетата, за да пазят хана през нощта.

Такива били делата и приключенията на хитрата Далила в град Багдад.

---

[1] Чрез докосване на някого, който е нечист, спорел религиозния ритуал, се осквернява собствената чистота, а слугите често пропускат да се измият. — Б.пр. ↑

[2] Абу ел-Хамалат — „Баща на греховете“ или „Баща на бременните“. — Б.пр. ↑

[3] Любезен израз за „бакшиш“. ↑

[4] Сините очи означават нещастие и урочасване. ↑

[5] Вид млечница, приготвена с розова вода и бадеми или с мляко и захар; игра на думи с името на Далила. — Б.пр. ↑

[6] Али Камилската плешка. ↑

[7] Женска клетва, която отговаря на клетвата на мъжете в брадите им. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.